

O našich velmi dávných předcích.

1.10.2014

Úvod :

Zkusme se zamyslet a udělat si představu, kdo asi byli a jak žili nejstarší Vůjtové a jejich dávní předkové, kteří se usadili na Blatensku v raném středověku. Vyjděme z poznatků, ke kterým nás přivedly geneticko genealogické analýzy a staré listiny. Podívejme se do historie naší země a do krajiny mezi Blatnou a Březnicí.

Události před a po roce 1000 po Kristu :

Jedná se o období, od kterého se již hovoří o českém státě. Jsou to věru velmi dávné časy, kdy se ustanovovaly nové pořádky a své postavení v čele národa upevňovala naše nejstarší šlechta. Byla to doba velkých změn a také nemalých bolestí. Doba jen pomalu probíhající a zdaleka ještě nezavršené christianizace. Země již měla svého druhého biskupa, Vojtěcha Slavníkovce, který vrátiv se do své vlasti byl konfrontován se společenským rozvratem u prostého lidu počínaje a u vrchnosti konče. Ví se o jeho zděšení nad v neděli konanými trhy ve městech, nad nemravnostmi mezi lidem, vrchností a dokonce i duchovenstvem. Určitě musel být konfrontován v souvislosti s boji mezi tehdy vládnoucími rody, jimž nakonec padla za oběť celá jeho širší rodina. *Zajímavý pořad ČT v této souvislosti ke shlédnutí [zde](#).*

Události dne 28. září roku 995 – vyvraždění Slavníkovců na Libici - byla patrně vyvrcholením (i když zřejmě zdaleka ne jediným) tehdejší politické krize. Jsou zde indicie, které naznačují migraci obyvatelstva náležícího poražené šlechtě, a sice do hospodářsky méně výhodných oblastí země. Ovšem nikoli pouze v souvislosti s tím, že poražená vrchnost musela svým přemožitelům uvolnit hospodářsky nejvýhodnější území, nýbrž i tím, že v této době začalo být právě v těchto oblastech poněkud „přelidněno“ rozrodem.

Nástroje genetické genealogie nám dávají zprávu o původním území, na kterém zřejmě naši dávní předkové do doby zhruba kolem roku 1000 žili. Tím územím by mělo být Polabí, od Jaroměře až po Nymburk. A zdá se, že právě někdy po roce 1000 odešla část našich pradávňích předků (jistě pod svou vrchností (nebyli-li jí ovšem sami, ale to asi nebyli...)) tehdy jediným logickým směrem – tedy proti proudu řeky Doubravy na jih. Ostatní směry představovaly buď na tehdejší poměry neobyvatelnou divočinu nebo již obsazená území. Právě tento směr k dnešní Kutné Hoře, Čáslavi a Ronovu nad Doubravou představoval možnost přesídlení do ještě přijatelných míst. Stopy vedou k dnešní Chotěboři a Přibyslavi, kde zřejmě došlo k dalšímu rozdělení na východ a západ, přičemž „naše“ část rodu se vydala směrem západním. Tento přesun mohl souviset s tehdy nově založeným želivským klášterem bratří premonstrátů a vedl dále na západ až k Lužnici a poté přes Milevsko, kde opět mohl hrát svoji roli tamní (rovněž premonstrácký) klášter.

Usazení lidu na levém břehu Vltavy :

Na levém břehu Vltavy za dnešními Čimelicemi se nachází oblast, kde se nakonec naši pradávňích předkové na stovky let usadili. Jedná se o kraj země mezi dnešní Březnicí, Blatnou, Miroticemi a Mirovicemi. Je to území určitě drsnější, než opuštěný „zlatý pás země české“, polnosti jsou tam v nadmořských výškách přes 400 m nad mořem. To jistě nebyl žádný ráj, nicméně podle všeho zase území, které tehdy ještě nebylo nijak významně kolonizováno a stalo se tak příležitostí k usazení lidu.

Zde bych velmi přivítal konzultaci odborníka na raný středověk. Jak v té době vypadaly a jak byly organizovány ty pohyby obyvatelstva, o kterých díky současné vědě víme ?

Jaká byla společenská hierarchie ve středních nižších vrstvách společnosti ? Jak se postupně dostala půda do správy a majetku obyčejných lidí ? A mnoho dalších otázek...

Pohled do kraje mezi Břežnicí a Blatnou od severu, jak by se jevil z výšky zhruba 3000m.

Huzevnice :

Mnoho generací našich statečných předků se vystříдалo, než došlo k nejstaršímu písemnému záznamu, ve kterém se již píše o našich dávných příbuzných. Jedná se o rok 1654 a souvislost s hospodářstvím v obci Huzevnice, která se dnes jmenuje Uzenice. „Huzev“ je ve staré češtině to, co je dnes „houžev“, také cosi pevného, opevněného... - viz dále. Hospodářství později označené číslem 4 dle tohoto historického záznamu patřilo Jakubu Vůjtovi. V listinách jsou další náznaky, ale stav těchto písemností – bohužel – není moc dobrý, a proto nemůžeme z těchto náznaků již na nic dalšího usuzovat. O 20 let později již ale lze vyčíst, že se v tomto hospodářství narodila Anna, dcera sedláka Vůjty a další Anna se do hospodářství přivdala roku 1741. Patrně jí se roku 1746 narodil syn Jakub, roku 1754 syn František a roku 1762 syn Jan. Od těchto zápisů již v matrikách vidíme souvislou linii Vůjtů, kteří dědictvím z otce na syna udrželi a rozvíjeli hospodářství až do přelomu 19-tého a 20-tého století, kdy předčasně zemřel hospodář Vojtěch a vdova Josefa, která se již znovu neprovdala musela nakonec hospodářství prodat.

Vraťme se ale ještě zpět. Zkusme něco odvodit z polohy „našeho“ hospodářství vůči jeho okolí :

Pohled na dnešní Uzenice zhruba z východního směru.

Hospodářství číslo 4 je označeno kroužkem. Modrošedě je vyznačen odhad původního půdorysu obce. Sklon svahu je z východu na západ, „naše“ stavení tak shlíží na náves :

Pohled na hospodářství číslo 4 z návsi na dobové fotografii z 30-tých let 20-tého století.

Postavení hospodářství v obci je poměrně významné. Hospodářství jistě mělo v obci svůj význam, nachází se v dominantní poloze, svým způsobem vytváří jeden ze základů obecní zástavby. Nemám ale dojem, že by se jednalo o pozůstatek nějaké tvrze či hradu. To bych spíše přisoudil shluku stavení v jádru obce. Ten by patrně mohl být oním pozůstatkem – řekněme tomu „paláce“ - tedy vnitřní zástavby obklopené opevněním.

Také nevím, zdali hospodářství patřilo našim předkům od svého založení, nebo k němu přišli někdy později (ovšem nejpozději před rokem 1654 – viz výše).

Obec je připomínána nejstarším zápisem z roku 1227 jako majetek svatojiřské církevní vrchnosti (klášter svatého Jiří v Praze), a sice jako tvrz. Někdy od této doby zároveň můžeme odhadovat příchod našich dávných prapředků – viz výše. Možná, že právě tehdy se definovaly základy budoucího katastru. Možná právě naši prapředkové byli mezi prvními obyvateli obce. Podle odstavce výše toto není nepravděpodobné.